

Vastaus Antero Eerolan ja 20 muun valtuutetun aloitteeseen kaupungin tilojen maksuttomuus vantaalaisille vapaaehtoisjärjestöille

VD/10028/00.02.00.03/2019

RÅ/LR/AJ/JT

Antero Eerola sekä 20 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaan kaupunki on muuttamassa omien tilojensa vapaa-ajan käytön sääntöjä ja maksuja. Käytännössä maksuja korotettaisiin erityisesti järjestöjen kohdalla. Maksuttomien kategoriasta poistuisivat tärkeää vapaaehtoistyötä tekevät eläkeläisten ja työttömien yhdistykset, ammattijärjestöt ja ystävyysseurat. Lisäksi maksuttoman käytön ikärajaa nuorisotiloissa alennettaisiin 18 vuoteen nykyisestä 29 ikävuodesta.

Kaupungin suunnitelmissa on, että tilojen käyttö olisi edelleen maksutonta, mikäli ”toiminta on kaikille avointa ja maksutonta tai edullista”. Perustelu on kyseenalainen, sillä esimerkiksi eläkeläisten järjestöihin voivat pääsääntöisesti kaikki eläkeikäiset tulla mukaan. Niiden perustoiminnasta myöskään harvoin peritään maksuja.

Toiminnan luonteen takia osallistujien joukko on kuitenkin luonnollisesti rajattu. Esimerkiksi työssä olevat tuskin käyvät työttömien yhdistysten tilaisuuksissa. Silti ei voi sanoa, etteikö työttömien järjestöjen toiminta olisi avointa.

Virkamiesten suunnitelmissa esimerkiksi nuorisotilojen maksuttomuuden kaventamisella järjestöiltä kerättäisiin 65 000 euroa lisää maksuja. Tämä on täsmälleen väärä viesti kaupungin järjestöväelle kaupungissa, jonka pitäisi kannustaa asukkaitaan vapaaehtoistoimintaan. Samaan aikaan Vantaa on panostamassa lähes 400 miljoonaa euroa tulevaisuuden raitiovaunuhankkeeseen.

Vantaan kaupungin pitää jatkossakin luoda puitteet ja edellytykset vapaaehtoistoiminnalle ja järjestöille.

Edellä olevan perusteella ja kaupungin hallintosäännön 22. luvun 1. kohtaan viitaten, me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

* Vantaan kaupunki antaa tilojaan vantaalaisten vapaaehtoisjärjestöjen käyttöön tulevaisuudessakin maksutta. Tällöin huomioidaan erityisesti tärkeää vapaaehtoistyötä tekevät eläkeläisten ja työttömien yhdistykset, ammattijärjestöt ja ystävyysseurat.”

Kaupunginvaltuusto 16.12.2019 § 21

Vastaus Antero Eerolan ja 20 muun valtuutetun aloitteeseen kaupungin tilojen maksuttomuudesta vantaalaisille vapaaehtoisjärjestöille

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkikulttuurin toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Tilojen vapaa-ajan käytön käyttö- ja maksuperusteet ohjaavat kasvatuksen ja oppimisen sekä kaupunkikulttuurin toimialojen tilojen vapaa-ajan käytön käyttövuorojen- ja lupien myöntämistä, käyttöehtojen asettamista ja käytöstä perittävien maksujen määräytymistä. Vapaa-ajan käytöllä tarkoitetaan koulujen, oppilaitosten ja päiväkotien perustoiminnan (opetus, varhaiskasvatus) ulkopuolista käyttöä ja liikuntapaikkojen- ja tilojen, nuorisoin, kulttuurin, kirjastojen ja asukastilojen muuta kuin kaupungin omaa käyttöä.

Vapaa-ajan lautakunta nimesi 6.11.2018 § 9 ja opetuslautakunta 5.11.2018 § 9 edustajansa sivistystoimen tilojen vapaa-ajan käytön käyttö- ja maksuperusteiden uudistamista. Vapaa-ajan käytöllä tarkoitettiin koulujen, oppilaitosten ja päiväkotien perustoiminnan ulkopuolista käyttöä ja liikunta-, nuoriso-, kulttuuri- ja kirjastotilojen sekä monitoimitilojen kaikkea käyttöä. Opetuksen, varhaiskasvatuksen ja kirjaston tilat olivat hallintosäännön mukaan vuoteen 2019 asti opetuslautakunnan alaista toimintaa, liikunta-, nuoriso- ja kulttuuritilat vapaa-ajan lautakunnan alaista toimintaa. Työryhmä sai työnsä päätökseen keväällä 2020 lukuun ottamatta liikuntatilojen käyttö- ja maksuperusteita. Tämä työryhmä määritteli maksuperusteita seuraavasti:

”Kasvatuksen ja oppimisen sekä kaupunkikulttuurin toimitilojen vapaa-ajan käytöstä peritään käyttäjiltä käyttövuoromaksuja. Tilojen käytön korvauksissa noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa hinnastoa. Hinnastosta päättää apulaiskaupunginjohtaja tai määräämänsä (hallintosääntö 2 luku 7 § kohta 3). Maksuluokkia muissa kuin liikuntatiloissa ovat maksuton käyttö, huojennettu maksu (maksuluokka 1) ja perusmaksu (maksuluokka 2). Liikuntatilojen osalta maksuttoman käytön lisäksi on käytössä neljä (4) maksuluokkaa.”

Nuorisotilojen, kulttuuritilojen (paitsi Martinus), kirjastojen, asukastilojen ja liikuntatilojen- ja paikkojen käyttö on maksutonta silloin, kun tilojen käyttäjä järjestää käyttövuorollaan kaikille avointa, maksutonta tai hyvin edullista toimintaa. Toiminta täyttää maksuttomuuden edellytykset, jos osallistujilta ei vaadita esimerkiksi tietyn järjestön jäsenyyttä tai korkeata osallistumismaksua. Toiminnan kohdentaminen tiettyyn kohderyhmään, kuten työttömiin tai tietyn ikäisiin, ei poista mahdollisuutta maksuttomuuteen. Huojennettu maksu peritään mm. yhdistyksiltä ja yhteisöiltä, kun toiminta kohdistuu vantaalaisiin, mutta ei täytä maksuttoman käytön edellytyksiä. Perusmaksu peritään mm., yritystoiminnasta ja yksityistilaisuuksista.

Vapaa-ajan lautakunta perusti 15.4.2020 § 20 työryhmän ohjaamaan liikunnan palvelualueen tilojen käyttö- ja maksuperusteiden uudistamista ja nimesi lautakunnan edustajat työryhmään. Työryhmän kokoaminen oli jatkoa sivistystoimen tilojen vapaa-ajan käytön käyttö- ja maksuperusteiden uudistamista valmistelevaan työryhmän työskentelylle. Työryhmän tehtäväksi asetettiin määrittellä liikunnan palvelualueen hallinnoimien tilojen käytön periaatteet ja niistä perittävät maksut. Työn edetessä ryhmä laajensi määrittelyn koskemaan kaikkia kaupungin hallinnoimia liikuntatiloja, jotta ne tulisi käsiteltyä yhdenmukaisena kokonaisuutena. Uudistus on tarpeellista liikuntatilojen hinnoittelun ja käyttöperiaatteiden yhtenäistämiseksi sekä alueellisen että toiminnallisen yhdenvertaisuuden varmistamiseksi.

Liikuntatilojen käyttö- ja maksuperusteiden uudistaminen on käynnissä, ja työ on tarkoitus saada valmiiksi vuoden 2020 loppuun mennessä. Valmistelussa on kiinnitetty huomiota matalan kynnyksen harrastustoiminnan mahdollistamiseen, liikuntatilojen hinnoittelun ja käyttöperiaatteiden yhtenäistämiseen sekä alueellisen että toiminnallisen yhdenvertaisuuden varmistamiseen. Jatkossa liikuntatilat voitaisiin myöntää maksutta toiminnan järjestäjän käyttöön, jos toiminta on kaikille avointa

ja maksutonta tai hyvin edullista matalankynnyksen harrastustoimintaa. Muuta toimintaa varten tilojen käytöstä veloitetaan.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Koronaviruspandemia on vaikuttanut kaupungin taloustilanteeseen ja kaupunginhallituksen nimeämä tuottavuus- ja kasvuohjelmatoimikunta on määrittänyt tavoitetasot, jotka voidaan saavuttaa säästämällä käyttökustannuksissa sekä tulokertymää kasvattamalla.

Tuottavuus- ja kasvuohjelma aiheuttaa säästöpaineita kaikille toimialoille, ja myös kaupungin tilojen käyttöä ja maksuperusteiden mukaisesti kertyvää tuloa on tarkasteltava tältä pohjalta. Jotta mahdollisimman monia tiloja voidaan pitää auki, on muutoksia tehtävä tilamaksuihin. Toinen vaihtoehto on tilojen sulkeminen tai niistä kokonaan luopuminen. Kaupunkikulttuurin toimialalla autetaan kuitenkin järjestöjä edelleen löytämään niiden toimintaan sopivia tiloja, ja kaikille avoin tilojen käyttö on edelleen järjestöille maksutonta.

Kaupunginhallitus 16.11.2020

Kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Antero Eerolalle ja 20 muulle aloitteen allekirjoittaneelle kaupunkikulttuurin toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:

Kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtaja muutti esitystään seuraavasti: palautetaan asia toimialalle valmisteluun lisätietojen saamisen ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Kaupunkikulttuurin toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vapaa-ajan lautakunta päätti tilojen vapaa-ajan käytön käyttö- ja maksuperusteista 17.8.2021 § 8. Päätös koskee koulujen, oppilaitosten ja päiväkotien perustoiminnan ulkopuolista käyttöä pois lukien liikuntatilat sekä nuorisopalveluiden, kulttuuripalveluiden, kirjastojen ja kuntalaispalveluiden tiloja.

Nuorisotalojen, kulttuurin, kirjastojen ja kuntalaispalveluiden tilojen käyttö on yhdenmukaisesti eri käyttäjäryhmille maksutonta erityistiloja sekä yksityistilaisuuksia ja yritystoimintaa lukuun ottamatta.

Lisäksi on määritelty kriteerit, joilla erityistiloja voidaan myöntää maksuttomana käyttöön, kun toiminta on avointa ja osallistujalle maksutonta tai edullista. Tämä lisää käyttäjien yhdenvertaisia harrastamisen ja osallistumisen mahdollisuuksia.

Eryistiloja koskevat maksuluokat ovat huojennettu ja perusmaksuluokka. Huojennettua maksuluokkaa sovelletaan vantaalaisiin yhdistyksiin ja yhteisöihin (myös eläkeläiset) sekä muualla rekisteröitynyt yhdistys tai yhteisö, jonka toiminta kohdistuu vantaalaisiin.

Päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten (ml. aikuisopisto) tiloissa (esim. auditoriot, luokat, aulat, ruokasalit) maksuttomaan käyttöön on oikeutettu:

- kaupungin oma toiminta
- koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta
- päiväkotien ja koulujen vanhempainyhdistykset ja toimikunnat kodin ja päiväkodin sekä kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön liittyvässä toiminnassa
- yksityiset päiväkodit, kun ne tarjoavat lakisääteistä varhaiskasvatusta
- vantaalaisten taiteen perusopetusta antavien laitosten ja yhteisöjen toiminta
- alle 18-vuotiaiden toiminta (lapset ja nuoret)
- eläkeläisten, erityisryhmien, työttömien toiminta
- rintamamies- ja sotaveteraanien toiminta
- kaikille avoin ja maksuton tai edullinen toiminta

Liikuntatilojen käyttö- ja maksuperusteet käsiteltiin erillisenä ja niistä päätettiin kaupunginhallituksessa 13.12.2021 § 20. Päätös koskee liikunnan palvelualueen hallinnoimien tilojen käyttöä sekä koulujen, oppilaitosten ja päiväkotien yhteydessä olevien liikuntatilojen vapaa-ajan käyttöä.

Liikuntatilojen käyttö- ja maksuperusteita on yhtenäistetty ja yhdenmukaistettu. Lähtökohtaisesti tilojen käytöstä peritään maksu. Maksuton käyttö on rajoitettu seuraaviin liikuntatiloihin, käyttötarkoituksiin ja käyttäjäryhmiin:

- Tilojen käyttö on maksutonta perusliikuntapaikoissa. Maksuttomuus koskee liikuntajärjestöjen avustuskelpoisuuden saaneiden liikuntaseurojen ja säätiöiden käyttövuoroja alle 18-vuotiaiden säännöllisessä toiminnassa. Perusliikuntapaikkoja ovat päiväkotien ja koulujen 200 m²:n ja sitä pienemmät liikuntasalit, hiekkakentät, luonnonjääkentät, kuntoradat ja ulkoilureitit.
- Tilojen käyttö voi olla maksutonta kaikissa kaupungin hallinnoimissa liikuntatiloissa, jos toiminta täyttää matalan kynnyksen harrastustoiminnalle annetut kriteerit ja sen järjestää liikuntajärjestöjen avustuskelpoisuuden saanut liikuntaseura tai säätiö, erityisliikunnan avustuskelpoisuuden saanut toimija tai harrasteliikunnan avustuskelpoisuuden saanut toimija.
- Tilojen käyttö on maksutonta rintamamies- ja sotaveteraanien toimintaa ja kaupungin omaa toimintaa varten.
- Maksuttomaan käyttöön oikeutettuja koulujen, oppilaitosten ja päiväkotien yhteydessä olevissa liikuntatiloissa ovat lisäksi:
 - Päiväkotien ja koulujen vanhempainyhdistykset ja toimikunnat kodin ja päiväkodin ja kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön liittyvässä toiminnassa
 - Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta
 - Vantaalaisten taiteen perusopetusta antavien laitosten ja yhteisöjen toiminta
 - Vantaalaisten erityisryhmien liikuntatoiminta
 - Vantaalaisten eläkeläisyhdistysten liikuntatoiminta.

Liikuntatiloja koskevat maksuluokat ovat huojennettu ja perusmaksuluokka. Huojennettua maksuluokkaa sovelletaan yhdistyksiin, joille on myönnetty liikuntajärjestöjen tai erityisliikunnan avustuskelpoisuus, sekä liikunnan ja urheilun lajiliittoihin.

Uudet käyttö- ja maksuperusteet astuvat voimaan 1.8.2022 alkaen.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Elokuussa voimaan astuvien käyttö- ja maksuperusteiden mukaisesti eläkeläisten ja työttömien yhdistykset, ammattijärjestöt ja ystävyysseurat ovat edelleen oikeutettuja tilojen maksuttomaan käyttöön laajasti kaupunkikulttuurin tiloissa, mm. nuorisotiloissa. Eläkeläisille ja työttömille maksuttomia ovat myös koulujen ja oppilaitosten yleiset tilat.

Niissä tiloissa, joiden käyttö on määritelty maksulliseksi, vantaalaiset vapaaehtoisjärjestöt ovat huojennetussa maksuluokassa. Myös näiden osalta tilat voidaan myöntää maksutta, kun tilojen käyttäjä järjestää käyttövuorollaan kaikille avointa, maksutonta tai hyvin edullista toimintaa.

Liikuntatilojen käyttö- ja maksuperusteita on yhtenäistetty ja yhdenmukaistettu. Lähtökohtaisesti liikuntatilojen osalta tilojen käytöstä peritään voimassa olevan hinnaston mukaiset maksut. Huojennettua maksuluokkaa sovelletaan yhdistyksiin, joille on myönnetty liikuntajärjestöjen tai erityisliikunnan avustuskelpoisuus. Maksuton käyttö rajoittuu edellä mainittuihin liikuntatiloihin, käyttötarkoituksiin ja käyttäjäryhmiin (mm. perusliikuntapaikat, matalan kynnyksen harrastustoiminta).

Kaupunginhallitus 6.6.2022 § 20

Kaupunkikulttuurin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- antaa Antero Eerolalle ja 20 muulle aloitteen allekirjoittaneelle kaupunkikulttuurin toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Lisäksi merkittiin, että asiaan jätettiin seuraava vasemmistoliiton pöytäkirjalausuma, johon perussuomalaiset yhtyivät:

” Vasemmistoliitto edellyttää, että virkakunta huolehtii valtuustoaloitevastauksen tuomisesta kaupunginhallituksen käsittelyyn hallintosäännön mukaisessa määräajassa.”

Liite:

- allekirjoitettu Antero Eerolan ja 20 muun valtuutetun aloite kaupungin tilojen maksuttomuus vantaalaisille vapaaehtoisjärjestöille

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Leena Rusanen, 050 314 5702, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Anu Jokela, 043 825 8845, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi